- ; -

(Μάρτιος 2009)

Αντί προλόγου

Δέν ξέρω ακριβώς πως και γιατί αλλά πριν μερικά χρόνια άρχισα να μαζεύω υλικό για την ετυμολογία Ελληνικών επωνύμων. Η φιλοδοξία μου ήτανε να μαζέψω όσα πιο πολλά ονόματα μπορούσα, τις ετυμολογίες τους και, όταν αναγκαίο, μια μικρή (η, εν ανάγκη, μακροσκελή) εξήγηση.

Βέβαια, τα τελευταία 10-20 χρόνια διάφορα βιβλία εχουν δημοσιευτεί πάνω στο θέμα. Μερικά έχουν πανεπιστημιακό χαρακτήρα και η βασική φιλοδοξία τους είναι να οργανώσουν το υλικό, να το ταξινομήσουν, και να εξηγήσουν τους γεννεσιουργούς μηχανισμούς της δημιουργίας επωνύμων. Ετυμολογίες επωνύμων εμφανίζονται κατά κύριο λόγο σαν παραδείγματα της γενικής θεωρίας . Μιά άλλη κατηγορία βιβλίων έχει έντονο τοπικό/πολιτιστικό χρώμα και ετυμολογεί, στο μέτρο του δυνατού, τα επώνυμα μιας κάποιας συγκεκριμένης περιοχής η κάποιου συγκεκριμένου κοινωνικού περιβάλλοντος. Τέλος έχουμε βιβλία που προσφέρουν μιά εκτεταμένη περίληψη των γενικών θεωριών που ακολουθείται από ένα κατάλογο ετυμολογημένων επωνύμων με τρόπο μάλλον περιληπτικό. Μερικές φορές, η σχέση του επωνύμου και της ρίζας του δεν είναι προφανής.

Στις ιστοσελίδες που δημιούργησα προσπάθησα να εξηγήσω τη σχέση ρίζας/επωνύμπου όσο πιο καλά μπορούσα και σε μερικές περιπτώσεις ίσως έγραψα περισσότερα από όσα θα έπρεπε, ιδίως όταν υπήρχαν αμφιβολίες για την ορθότητα της ετυμολογίας. Αποφάσισα όμως οτι μιάς και δεν είχα οτιδήποτε καινούργιο να προσθέσω στη γενική αντιμετώπιση του θέματος να περιοριστώ σε όσα είναι απολύτως αναγκαία για την κατανόηση των ετυμολογιών. Ετσι, π.χ., παρουσιάζω υλικό σχετικό με την ηχητική ισοδυναμία των γραμμάτων στις γλώσσες των γειτόνων μας.

Ορισμένα από τα ονόματα που εμφανίζονται στη βιβλιογραφία δεν αναπαράγονται στον κατάλογο που έφκιαξα διότι δεν μπόρεσα να επαληθεύσω την ύπαρξή τους ούτε στους τηλεφωνικούς καταλόγους ούτε στο διαδίκτυο. Σε γενικές γραμμές θεωρώ ένα επώνυμο ως υπάρχον εάν εμφανίζεται σε κάποιο τηλεφωνικό κατάλογο η στο διαδίκτυο. Π.χ., διάφορα συγγράμματα ετυμολογούν το επώνυμο Εβλιάς. Δοθέντος ότι Εβλιά δεν βρήκα στους τηλεφωνικούς καταλόγους Αθήνας και Θεσσαλονίκης και ο μόνος Εβλιά(ς) του διαδικτύου ειναι ο Τούρκος περιηγητής Τσελεμπί, το Εβλιάς παρελήφθη.

Ο αναγνώστης θα πρέπει να με συγχωρήση για τα λάθη που έκανα (η μόνη και αναιμική δικαιολογία μου είναι η έλλειψη συνεργατών και διορθωτή) και όταν έχη την καλωσύνη να μου υποδείξη τις κατάλληλες αλλαγές. Σχόλια, κριτική, και υποδείξεις μπορούν να σταλούν στη ηλεκτρονική διεύθυνση greek.names@gmail.com.

Προσθέτω ότι:

(1) Η βασική δομή κάθε λήμματος έχει ως εξής:

1) [TN], τα αρχικά μου, προστίθενται κάθε φορά που τόλμησα να διαφωνήσω, συνολικά η επί μέρους, με τη βιβλιογραφία την οποία συμβουλεύτηκα. Είναι σήμα κινδύνου παραετυμολογίας.
2) Για κάθε επώνυμο παραθέτω στοιχεία παρουσίας του στους τηλεφωνικούς καταλόγους (συνήθως Αθήνα η Θεσσαλονίκη) και εν ανάγκη στο διαδίκτυο. Τα τελευταία χρόνια οι κατάλογοι της παραδοσιακής τηλεφωνίας αποψιλούνται με αποτέλεσμα οι συνδρομητές ανά όνομα να ελαττώνονται. Δυστυχώς δεν προνόησα να βάζω ημερομηνία δίπλα σε κάθε αριθμό. Αρχισα να παραθέτω ημερομηνίες με τη μορφή (μήνας/χρόνος) από το τέλος Ιουλίου 2008.
3) Γιά επώνυμα Τρκ. προελεύσεως, δίνω αντίστοιχα στοιχεία από τους Τρκ, τηλεφωνικούς καταλογους, συνήθως από την Πόλη.
4) Αναφορές του τύπου [ΧΥ] μέσα στο κείμενο παραπέμπουν στη βιβλιογραφία. Καταχρηστικά, συχνά προσωποποιώ τα κείμενα γράφοντας, π.χ., ο [ΜΤ] (Μανώλης Τριανταφυλλίδης) αντι να γράψω το σύγγραμμα [ΜΤ] της βιβλιογραφίας .....
5) Αναφορές του τύπου {ΧΥ} παραπέμπουν σε σημειώσεις στο τέλος της ιστοσελίδας.

(2) Επώνυμα τών οποίων η έννοια είναι προφανής γιά τον Ελληνα (π.χ., Παπαδόπουλος, Γιαννόπουλος, Μυτιληναίος) παρελείφθησαν. Τό αποτέλεσμα είναι οτι τά μή Ελληνικής προελεύσεως επώνυμα υπερεκπροσωπούνται, ιδιαίτερα τά Τούρκικα καί τά Αλβανικά.

(3) Οσον αφορά στίς πληροφορίες πού άντλησα από τά διάφορα λεξικά, προτίμησα νά στηριχτώ στά παλήά, π.χ., το [RT] τό οποίο γράφτηκε πρίν τίς κατακλυσμικές μεταρρυθμίσεις τού Κεμάλ (εκ των οποίων οι γλωσσικές δέν έχουν μεγάλη σχέση μέ τήν Ελληνική ονοματολογία) καί αυτά τά οποία έχουν λέξεις αρχαΐζουσες καί τοπικών διαλέκτων, π.χ., τό [ΟΑ]. Ετσι κι᾽αλλοιώς, ο σκοπός μου δέν ήταν νά μιλήσω τήν σύγχρονη Τουρκική/Αλβανική αλλά να αντλήσω πληροφορίες για το λεξιλόγιο που γέννησε τα Ελληνικά επώνυμα.

(3) Η δομή τού υπολοίπου κειμένου εχει ως εξής:

1) Κάτι λίγες, προφανείς γενικότητες
2) Οδηγούς προφοράς για τά Τούρκικα καί τά Αλβανικά. Υπέθεσα οτι ο αναγνώστης ξέρει η στήν ανάγκη μπορεί να βρή τήν προφορά τής Αμερικανικής (κατά κύριο λογο) καί άν χρειαστή τής Γαλλικής, τής Γερμανικής, η τής Ισπανικής. Οποτε μπορούσα, χρησιμοποίησα την Ελληνική. Οταν η προφορά δέν μπορούσε νά αποδοθή στά Ελληνικά, χρησιμοποίησα κάποια άλλη γλώσσα.
3) Συντμήσεις
4) Κοινά προθέματα, καταλήξεις επωνύμων.
5) Ονόματα καί ετυμολογίες
6) Βιβλιογραφία

Μορφολογία καί γλωσσικά δάνεια

Σέ ωρισμένες περιπτώσεις η μορφολογία τού ονόματος δείχνει τήν πιθανή προελευσή του. Παραδείγματα:

1) Τά αρχαία Ελληνικά δέν εχουν λέξεις πού αρχίζουν μέ γκ, μπ, ντ, τσ, η τζ καί στά μοντέρνα Ελληνικά τέτοιες ειναι κατά κανόνα ξένες μέ εξαίρεση Ελληνικές λέξεις πού έχασαν αρχικό φωνήεν διότι δέν έφερε τόνο (π.χ. ντρέπομαι←ενδρέπομαι).
2) Οι Ελληνοποιήσεις επιθέτων συχνά αλλάζουν τό μπ σέ β καί το ντ σέ δ (αναφέρουμε τίς δύο πιό κοινές αλλαγές). Κατά συνέπεια οταν εξετάζουμε τέτοια επώνυμα (π.χ., Βουδούρης, Δεμιρτζής, ΔεληΠέτρος) πρέπει νά λάβουμε υπ όψιν αλλαγές τέτοιου τύπου.
3) Ονόματα μέ καταλήξεις **ογλού, **τζής, **τσής, **λής αντιστοιχούν σέ Τουρκικούς σχηματισμούς λέξεων καί κατά κανόνα προέρχονται από τήν Τουρκική. Π.χ., Χαντούμογλου, Δεμιρτζής, Καπιτσής, Γκιομπεκλής).
4) Τά Αρβανίτικης προελεύσεως ονόματα συνήθως ειναι (συγκρινόμενα μέ τά Ελληνικής) βραχέα, συχνά δισύλλαβα η τρισύλλαβα. Δισύλλαβα ονόματα σέ περιοχές με Αλβανόφωνους πληθυσμούς στο παρελθόν [π.χ., Λάσκος (Ελευσίνα, ήρωας τού πολεμικού ναυτικού), Νέζης (παληά Κόρινθος), Μέξης (Τροιζηνία), Γκιόκας (Κριεκούκι/Ερυθραί)] είναι συχνά Αρβανίτικα. Ας προσθέσω και την

ακόλουθη παρατήρηση την οποία ανερυθρίαστα θα καλέσω νόμο ΤΝ (θα αλλάξω/διορθώσω το όνομα μόλις εντοπισθεί ο νόμιμος κάτοχος):

Οταν ένα επώνυμο έχει πολλούς συνδρομητές στον ΤΚΑ (με δεδομένα 2009, 80+) και η ετυμολογία του δεν είναι προφανής, είναι Αρβανίτικο (κατά κανόνα βέβαια και χωρίς να αποκλείεται το Αρβανίτικο όνομα να έχη ρίζα Βλάχικη, Ελληνική, Λατινική, Σλαβική η Τουρκική).

Οδηγοί προφοράς

Ευτυχώς γιά μάς καί η Αλβανική καί η Τουρκική προφέρονται όπως γράφονται (σχεδόν) καί γράφονται μέ τό Λατινικό αλφάβητο (σχεδόν). Οι οδηγοί δέν φιλοδοξούν νά είναι πλήρεις (π.χ., δέν θά καλύψουμε τά υπολείμματα τής Αραβικής στήν Τουρκική προφορά) καί υποθέτουν ότι ο αναγνώστης έχει μιά χοντρική ιδέα γιά τό πώς προφέρονται τα ΑγγλοΓαλλοΓερμανοΙσπανικά.

Σημειώσεις φωνητικής

Η γλώσσα μας, όπως και οι γλώσσες των γειτόνων μας έχουν ήχους που κατα κανόνα δέν γράφονται αλλά, βέβαια, προφέρονται. Οι σημειώσεις που ακολουθούν καλύπτουν τα ελάχιστα στοιχεία που χρειαζόμαστε για να αποδόσουμε την προφορά ξένων γλωσσών

- [Μισοπροφερομενο ιώτα, glide για τούς αγγλομαθείς]

Αν κανείς προσέξει την προφορά λέξεων όπως το κερί, το γιαπί, λιανικός θα παρατηρήσει οτι προφέρονται κ[ι]ερί, γ[ι]απί, λ[ι]ανικός οπου το [ι] αντιπροσωπεύει το ημιπροφερόμενο ιώτα (το σύμβολο [ι], δικής μου επινοήσεως αντιπροσωπεύει μια υπεραπλούστευση των διαφόρων συμβόλων της διεθνούς φωνητικής μεταγραφής και το επινόησα απλά καί μόνο για να χειριστώ όσο πιο εύκολα μπορούσα στοιχειώδη θέματα προφοράς). Μερικές φορές, η ίδια λέξη έχει δυό προφορές, π.χ. η λέξη άγιος όπου το ιώτα προφέρεται πλήρως όταν λέμε «ο άγιος Αντώνιος» η ψάλουμε «Αγιος ο Θεός...» αλλα μισοπροφέρεται όταν λέμε γρήγορα «μωρέ και ο άγιος φοβέρα θέλει!»

Ας σημειώσουμε, εν παρόδω, οτι η μητρική γλώσσα προφέρεται σωστά μεν αλλά κατά κανόνα απο ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν επίγνωση του τι ακριβώς προφέρουν δε (δές {Φ1} για ένα-δυό παραδείγματα). Οσοι αναγνώστες δέν

ακούνε τη διαφορά ανάμεσα στη προφορα του ιώτα στις λέξεις γιατρός και ιατρός θα χρειαστή να ζητήσουν τη βοήθεια του πλησιεστέρου ξένου.

Αλβανικά

Η Αλβανική χρησιμοποιεί το Λατινικό αλφαβητο και σε γενικές γραμμές προφέρεται όπως γράφεται.

1) a όπως και το α, (**a**manet, **α**μανάτι)
2) b όπως το μπ (**b**eqar, **μπ**εκιάρης)
3) c όπως το τσ (**c**ulluf, **τσ**ουλούφι)
4) ç όπως το τσι (**ç**am= **Τσ**ιάμης, **τσ**[ι]άμικος)
5) d όπως το ντ (**d**allaver, **ντ**αλαβέρι και **ντ**αραβέρι)
6) dh όπως το δ (**dh**jakonar, **δ**ιακονιάρης)
7) e όπως το ε (b**e**qar, μπ**ε**κιάρης)
8) ë αντιστοιχεί στο λεγόμενο schwa, σύμβολο ə. Είναι κατι ανάμεσα στο α καί στο ε (για τούς Αγγλομαθείς όπως το **a**bout και it**e**m). Οταν δεν τονίζεται και στο τέλος των λέξεων είναι άφωνο. Αντιστοιχεί σε ήχο που δεν χρησιμοποιείται στα Ελληνικά και συνήθως αποδίδεται σαν α η ε. Π.χ., η πόλη Πρεμετή στα Αλβανικά λέγεται Permet, Premet, Prëmet, Përmet, και Premetē.
9) f όπως το φ (**f**lokje, **φ**λοκάτη)
10) g όπως το γκ (**g**amile,**γκ**αμήλα)
11) gj όπως το γκ[ι] (**gj**yveç, **γκι**ουβέτσι). Το [ι] αντιπροσωπεύει το ημιπροφερομενο γιώτα.
12) h όπως το χ (**h**aber, **χ**αμπέρι) αλλά το Αλβανικό h μόλις προφέρεται, κάτι σαν το Αγγλικό h
13) i όπως το ι (**ci**mbur,τσ**ι**μπούρι)
14) j όπως το γ[ι] (δές τα περι glide στα στοιχεία φωνητικής (**j**asemin,**γι**ασεμί)
15) k όπως το κ (**k**aragjoz, **κ**αραγκιόζης)
16) l όπως το λ[ι]. Π.χ., (**l**opë=αγελάδα, **Λι**όπεσι)
17) ll Παχύ λ με την άκρη τής γλώσσας πιο πίσω στο στο στόμα απ' ότι το κανονικό λ. Βασικά το Αμερικανικο l όπως στις λέξεις bull, life, tell. Π.χ., (**ll**ustraxhi, **λ**ούστρος), (**ll**ahtari, **λ**αχτάρα)
18) m όπως το μ (**m**anar, **μ**ανάρι)
19) n όπως το ν (**n**aze, **ν**άζι)
20) nj όπως το ν[ι] στη λέξη νιός. Π.χ., (si**nj**al,σι**νι**άλο)
21) o όπως το ο (k**o**çan, κ**ο**τσάνι)
22) p όπως το π (**p**açavure, **π**ατσαβούρα)
23) q όπως το κι (**q**yp,**κι**ούπι)

24) r βασικά όπως το r των Ισπανών στη λέξη pero, η το Αγγλικό r: river, rock
25) rr όπως το Ελληνικό ρ η το Ισπανικό rr στη λέξη perro
26) s όπως το σίγμα στη σαλάτα
27) sh όπως το παχύ σ της Αγγλικής στη λέξη ship
28) t όπως το ταύ
29) th όπως το θήτα
30) u όπως το ου
31) x περίπου όπως το ντζ
32) xh περίπου όπως το τζ
33) v όπως το βήτα
34) y όπως το u στη Γαλλικη λέξη rue (French), ένα παρατεταμένο ι με τα χείλη σε σχήμα κύκλου.
35) z όπως το ζήτα
36) zh όπως το (σχεδόν) ζ της Αγγλικής στη λέξη measure

Στοιχεία Βουλγαρικής προφοράς

Most Bulgarian letters are pronounced as in English except for the following: Ж, ж (Zh, zh) pronounced ***s* as** in trea***s***ure; Й, й (J, j) pronounced ***y* as** in ***y***es; С, с (S, s) pronounced ***s*** as in ***s***oon; У, у (U, u) pronounced ***oo*** as in br***oo***m; Х, х (Kh, kh) pronounced ***ch* as** in Ba***ch;*** Ц, ц (C, c) pronounced ***tz*** as in quar***tz;*** Ч, ч (Č, č) pronounced ***ch*** as in chur***ch;*** Ш, ш (Sh, sh) pronounced ***sh* as** in ***sh***ould; Щ, щ (Sht, sht) pronounced ***sh*ed** as in wa***sh*ed**; Ъ, ъ (Ŭ, ŭ) pronounced ***u*** as in ***u***rgent; Ю, ю (Ju, ju) pronounced ***you*** as in ***you***th (but shorter); Я, я (Ja, ja) pronounced ***ya* as** in ***ya***rd (but shorter).

Στοιχεία Τουρκικής προφοράς

Σημειώσεις

1) Μετά τις μεταρρυθμίσεις του Κεμαλ η Τουρκική έπαψε να γράφεται με το Αραβικο αλφάβητο και υιοθέτησε το Λατινικό (με κάτι λίγες αλλαγές). Παράλληλα υπήρξε προσπάθεια εκτουρκισμού της Τουρκικής. Επινοήθηκαν νέες λέξεις και η λογοκρισία επέβαλε τη χρήση τους. Το αποτέλεσμα είναι ότι ένα μεγάλο κομμάτι της Οθωμανικής εξαφανίστηκε και ότι γράφτηκε πρίν το 1930 είναι σχεδόν τόσο ακατανόητο στους Τούρκους όσο και ο Ομηρος στους Ελληνες.

2) Στη θεωρία η Τουρκική προφέρεται όπως γράφεται αλλά υπάρχουν, προφανώς εξαιρέσεις. Π.χ. το k στη λέξη kere (φορά) και στη λέξη kara (μαύρος) προφέρονται όπως το κ στις λέξεις κερί και κακός (αντίστοιχα). Το ίδιο με το g σε λέξεις όπως οι gece (νύχτα) and gaga (ράμφος). Σε ορισμένες περιπτώσεις όπως kar (χιόνι) και kâr (κέρδος) με το â να γράφεται κατά κανόνα a, η διαφοροποίηση μέσω της προφοράς απαιτεί τη σωστή προφορά του k (η αν προτιμάτε του â).

3) Η Τουρκική όπως όλες οι γλώσσες αλλάζει με το χρόνο και έχει τοπικές παραλλαγές.

4) Η Τουρκική προφέρει τα φωνήεντα e, i, ö, και ü, με τη γλώσσα μπροστά στο στόμα τα a, ı, o, u πίσω. Κατά κανόνα όλα τα φωνήεντα κάθε Τρκ. λέξης ανήκουν στη μία από τις δύο κατηγορίες και η παραγωγή λέξεων ακολουθεί ορισμένους κανόνες ευφωνίας. Π.χ. para → paralı, parasız (λεφτά→ λεφτάς, άφραγκος), dert→ dertli (στενοχώρια, στενοχωρεμένος), yoğurt→ yoğurtlu (γιαούρτι, με γιαούρτι –π.χ., πιάτο που σερβίρεται με γιαούρτι kültür→ kültürlü, kültürsüz(κουλτούρα→ μορφωμένος, αμόρφωτος).

5) Δοθέντος ότι δεν σκοπεύω να διδάξω την Τρκ. δεν θα καλύψω τις ιδιαιτερότητες της προφοράς των Αραβικών λέξεων που ξέφυγαν από τον Κεμάλ και τους γλωσσοκριτές του.

1) a όπως το α
2) b όπως το μπ
3) c όπως το τζ
4) ç όπως το τσ
5) d όπως το ντ
6) e όπως το ε
7) f όπως το φ
8) g όπως το γγ
9) ğ Κατά κανόνα και στα «σωστά» Τρκ. δεν προφέρεται. Στη περιοχή του Αιγαίου όμως προφερότανε όπως το γ και στα Ελληνικά αποδίδεται σαν γ. Π.χ. Καραγάτσης (ψευδώνυμο από το kara ağaç (φτελιά). Σε γενικές γραμμές ανάμεσα σε δύο πίσω φωνήεντα επεκτείνει το πρώτο και εξαφανίζει το δεύτερο (π.χ., ağız προφέρεται σχεδόν ααζ) ανάμεσα σε μπροστινά φωνήεντα προφέρεται σχεδόν όπως τό y(π.χ. değer ~ deyer) και ανάμεσα σε φωνήεν και σύμφωνο αντιστοιχεί στο ημιπροφερόμενο r των Παριζιάνων η σε ένα μόλος προφερόμενο γ.
10) h as in **h**ead
11) ı όπως το γιώτα στα Ελληνικά αυτιά. Βασικά αν προφέραμε το γιώτα με τη γλώσσα πίσω στο στόμα και τα χείλη τραβηγμένα πλατειά, ο εξερχόμενος ήχος θά ήτανε καλή απομίμηση του ı
12) i όπως το γιώτα
13) k όπως το κ

14) l όπως το λ
15) m όπως το μ
16) n όπως το ν
17) o όπως το ο
18) ö όπως το Γαλλικό eu στη λέξη p**eu**r
19) p όπως το π
20) r κάτι ανάμεσα στο Αγγλικό και το Ισπανικό r (**r**ock και pe**r**o)
21) s όπως το σ
22) ş όπως το sh στο Αγγλικό **sh**ip
23) t όπως το τ
24) u όπως το ου
25) ü όπως το ü στο Γερμανικό über
26) v όπως το β
27) y περίπου όπως το γι η το y στο Αγγλικό **y**ellow
28) z όπως το ζ.

Επιπροσθέτως:

1) Τα διπλά σύμφωνα προφέρονται όπως και στα Ιταλικά.
2) Το v στο μέσο της λέξης μόλις και μετα βίας προφέρεται. Π.χ., η ηχητική απόδοση των Γαλλικών λέξεων toilette και toile είναι tuvalet και tuval.

Συντμήσεις

Αλβ.	Αλβανικά
Αραβ.	Αραβική
Αρβν.	Αρβανίτες/Αρβανίτικα μιλώντας για τούς Αλβανόφωνους στον Ελλαδικό χώρο
Βλγ.	Βουλγάρικα
Οθ.	Οθωμανικά (λέξεις που η Τουρκική έπαψε να χρησιμοποιή)
Πρσ.	Περσική
Ρσκ.	Ρωσσική.
Σλβ.	Σλάβικα
Σλβν.	Σλαβόνικα
Σρβ.	Σέρβικα
Τρκ.	Τούρκικα
ΤΚ	Τηλεφωνικός κατάλογος
ΤΚΑ	ΤΚ Αθήνας
ΤΚΘ	ΤΚ Θεσσαλονίκης
ΤΚΚΑ	ΤΚ Κωνσταντινούπολης στην Ασία
ΤΚΚΕ	ΤΚ Κωνσταντινούπολης στην Ευρώπη

Κοινά προθέματα και καταλήξεις επωνύμων

Δελη**** Τούρκικο deli= τρελλος, παραφρων, βλακας. Π.χ., Δεληγιάννης, Δεληπετρος, Δεληολάνης (deli+oğlan)

Κατσ*** Πολλά Ελληνικά επώνυμα χρησιμοποιούν τό πρόθεμα κατσι η κατσο. Συχνά προέρχονται από τό κάθομαι οπως στα Κατσανέβας καί (ίσως) στό Κατσαντώνης (επιδέχεται πολλαπλές ετυμολογίες). Μερικές φορές είναι κομμάτια κάποιας άλλης λέξης (π.χ., Κατσικογιάννης η Κατσιφάρας (κατά πάσα πιθανότητα από τή λέξη κατσιφάρα= καταχνιά, ομίχλη στά Αρβανίτικα τής Πελοποννήσου). Τέλος έχουμε επώνυμα όπως τά Κατσιγιάννης, Κατσιλάμπρος, Κατσιμπάρδης καί άλλα όπου τά πράγματα μπερδεύονται. Το μπάρδης τού Κατσιμπάρδη φωνάζει από μακρυά Αλβανική ετυμολογία. Πλήν όμως, η αποδεκτή ετυμολογία τού κατσι στη πλειονότητα τέτοιων επωνύμων είναι από το κατσιάζω (ζαρώνω, μαραίνομαι, χάνω τά νειάτα, τή δύναμη, τήν υγεία μου) απο το κατσί, από τό Ελληνιστικό κάττα από τό Λατινικό cattus/catta αγνώστου, αλλά ίσως Αιγυπτιακής προελεύσεως. Ολες αυτές οι λέξεις σημαίνουν γάτα καί ο Κατσιλάμπρος ίσως είναι ο μαραμένος/γερασμένος/ αρρωστιάρης Λάμπρος. Υπάρχουν όμως καί δύο ενδιαφέρουσες Αλβανικές λέξεις:

kaci= φαράσι γιά τό τζάκι καί μεταφορικά δουλοπρεπής/κόλακας, καί kacidhe= νόμισμα μικρής αξίας καί μεταφορικά κοντοστούπης

Χατζη*** Τρκ. hac= προσκύνημα στη Μέκκα, hacı=προσκυνητής (Μέκκα η Ιεροσόλυμα), εξ' ου ονόματα όπως Χατζηαναστασόγλου= ο γυιός του Αναστάση που πήγε προσκυνητής στα Ιεροσόλυμα.

**λής Στα Τρκ. (1) αυτός που έχει κάτι, π.χ., paralı= ο έχων χρήματα (2) δείχνει καταγωγή, π.χ., İzmirli=Σμυρνιός

**ογλου Στα Τρκ. =γιός του προαναφερομένου, π.χ. Παπάζογλου= γιος του Παπά

**τζής/τσής Στα Τρκ. δείχνει επαγγελματική απασχόληση. Π.χ., boyacı=μπογιατζής, αυτός που δουλεύει με χρώματα.

{Φ1} Οταν ο γιός μου ο Κώστας ηταν παιδί, μια μέρα ανακοίνωσε στον παππού του οτι στα Ελληνικά το όνομα του είναι Γκώστας και όχι Κώστας. Διότι, εξήγησε μετά απο λίγο, όταν μιλάνε γι' αυτόν στην Ελλάδα λένε «είδα τον Κώστα» το οποίο αυτός το άκουγε, σωστά, «ίδα

το Γκόστα». Μιά άλλη φορά η κόρη μου δεν μπορούσε να θυμηθή μιά λέξη που αρχίζει με το ντζα και περιγράφει αντικείμενο καθημερινής χρήσης απο γυναίκες. Με τα πολλά βρήκαμε οτι η λέξη που ψάχναμε να βρούμε ήταν η λέξη τσάντα την οποία η κόρη μου θυμότανε απο εκφράσεις του τύπου «.... την τσάντα ....».